

Cílem této práce je porovnat rozdíly mezi používáním dativu v češtině a srbštině. Práce se zabývá i porovnáním v používání dativu volného. Jde výlučně o srovnání současných jazyků, nikoli o zkoumání diachronní. Konfrontací dvou příbuzných jazyků můžeme popsat zónu funkcí dativu. V práci se příliš nezabývám společným znaky v použití dativu v obou jazycích. Pozornost je věnována především rozdílům.

Problémem při konfrontativním popisu pádu ve dvou jazycích může být mimo jiné pádová synonymie. Tentýž význam můžeme totiž někdy vyjádřit více pády s různými předložkami a různými významovými odstíny. Tento jev ukazuje na výrazové možnosti v jazyce.

Například srbskou konstrukci *zadužiti koga čime* můžeme přeložit do češtiny podle Srbocharvátsko českého slovníku (1982) v tomto významu konstrukcí: *zavázat si koho čím* nebo *prokázat službu komu*. Vidíme, že v češtině si můžeme vybrat sloveso s doplněním v genitivu nebo dativu.

-Ah nasje lije po zadužio, pa smo ga zaveli kao počasnog. (Pekié, s. 21)

- Ale zato mu pořádně dlužíme, takže ho vedeme v evidenci. (překlad J F, s. 18)

Ve své práci vycházím především ze srbské literatury. Díla, která mi posloužila jako jazykový materiál, vyšla poprvé po roce 1945. Jen část z nich vyšla v českém překladu. Pokud dílo v českém překladu vyšlo, uvádím daný překlad do češtiny. Problémem je, že se v gramatické konfrontativní analýze odráží osobnost překladatele, který se někdy odchyluje od originálu. U ostatních děl, které v českém překladu nemáme, jsem přeložil vybrané příklady sám, nebo zůstaly nepřeložené. Ve svých překladech jsem se snažil zachovat právě dativní konstrukce, které by měly ukázat rozdíly mezi srbštinou a češtinou. Seznam literárních děl, která mi posloužila jako jazykový materiál, je uveden na konci práce.